32003E0805

SKUPNO STALIŠČE SVETA 2003/805/SZVP
z dne 17. novembra 2003
o vsesplošni uporabi in krepitvi multilateralnih sporazumov na področju neširjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti člena 15 pogodbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet v Solunu je izjavil, da širjenje orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev pomeni naraščajočo grožnjo za mednarodni mir in varnost; nevarnost, da bi teroristi pridobili kemične, biološke, radiološke ali jedrske snovi, daje dodatno dimenzijo omenjeni grožnji. Zato je Evropski svet odločil, da se morajo skupna prizadevanja EU med drugim osredotočiti na delovanje v smeri vsesplošne ratifikacije in spoštovanja ključnih pogodb in sporazumov o razorožitvi in neširjenju in, če je potrebno, na njihovo okrepitev.

(2) V svojem akcijskem načrtu za izvajanje osnovnih načel za Strategijo EU proti širjenju orožja za množično uničevanje so se EU in države članice zavezale, da se bodo na politični ravni zavzemale za univerzalno spoštovanje instrumentov v zvezi z orožjem za množično uničevanje in z njegovimi nosilci.

(3) Ponovno potrjevanje take politike bi v pogajanjih o stališčih EU na mednarodnih forumih imelo vlogo merila in bi ga zato bilo primerno oblikovati v skupno stališče Sveta –

SPREJEL NASLEDNJE SKUPNO STALIŠČE:

Člen 1

Cilji tega skupnega stališča so:

(a) zavzemanje za univerzalno ratifikacijo in spoštovanje spodaj navedenih multilateralnih sporazumov in po potrebi za okrepitev njihovih določb, vključno z zagotavljanjem njihovega spoštovanja:

(i) Pogodba o neširjenju jedrskega orožja in sporazumi o varovanju (NPT);

(ii) Dodatni protokoli, sklenjeni v okviru Mednarodne agencije za atomsko energijo (Dodatni protokoli IAEA);

(iii) Konvencija o kemičnem orožju;

(iv) Konvencija o biološkem in toksičnem orožju;

(v) Haški kodeks ravnanja proti širjenju balističnih izstrelkov;

(b) zavzemanje za čimprejšnji začetek veljavnosti Pogodbe o celoviti prepovedi izvajanja jedrskih poskusov.

Ti ključni instrumenti predstavljajo podlago za prizadevanja mednarodne skupnosti za razorožitev in neširjenje orožja, ki prispevajo k mednarodnemu zaupanju, stabilnosti in miru, vključno z bojem proti terorizmu.

Člen 2

Pri zasledovanju ciljev, določenih v členu 1, EU in njene države članice posvečajo posebno pozornost potrebi krepitve spoštovanja multilateralnega režima pogodb z/s:

— izboljšanjem sledljivosti kršitev in

— krepitvijo vloge izvrševanja obveznosti, izhajajočih iz tega pogodbenega režima.

V ta namen bo poseben poudarek dan čim boljši uporabi obstoječih mehanizmov preverjanja in po potrebi vzpostavitvi dodatnih mehanizmov preverjanja kakor tudi krepitvi vloge Varnostnega sveta OZN, ki je v prvi vrsti odgovoren za vzdrževanje mednarodnega miru in varnosti.

Člen 3

EU in države članice bodo svoje diplomatsko delovanje osredotočile na uresničevanje ciljev, navedenih v členih 1 in 2, v skladu z modalitetami, navedenimi v nadaljevanju.

Člen 4

Pogodba o neširjenju jedrskega orožja (NPT) pomeni glavni mejnik v globalnem režimu neširjenja jedrskega orožja in je bistvena podlaga za izvajanje jedrske razorožitve v skladu s členom VI pogodbe. Vsesplošno spoštovanje Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja je bistvenega pomena. EU v ta namen:

— poziva vse države, ki še niso pogodbenice NPT, da k njej brezpogojno pristopijo kakor države brez jedrskega orožja in da vse svoje jedrske zmogljivosti in dejavnosti podredijo določbam celovitega sistema varovanja IAEA,

— opominja tiste države, ki še niso sklenile sporazumov o varovanju z IAEA, da svoje obveznosti izpolnijo v skladu s členom III NPT in da te sporazume sklenejo kot nujne zadeve,

— se zavzema za uresničitev vseh ciljev, navedenih v NPT,

— podpira zaključni dokument Revizijske konference o neširjenju jedrskega orožja NPT leta 2000 ter sklepe in resolucijo, sprejete na Konferenci o reviziji in podaljšanju NPT leta 1995,

— se zavzema za nadaljnje preverjanje varnostnih garancij,

— spodbuja ukrepe, ki zagotavljajo učinkovito izločitev sleherne uporabe civilnih jedrskih programov v vojaške namene.

Člen 5

EU meni, da so dodatni protokoli k IAEA sestavni del sistema varovanja IAEA. Dodatni protokoli k IAEA z dviganjem ravni spoštovanja zahtev in z lažjim odkrivanjem kršitev prispevajo h krepitvi NPT. Za spodbuditev vsesplošnega sprejetja in izvajanja dodatnih protokolov k IAEA, EU namerava:

— pozivati k čimprejšnji ratifikaciji dodatnih protokolov s strani držav članic EU in držav pristopnic do konca leta 2003,

— pozivati druge regionalne organizacije, da storijo podobno,

— delovati tako, da bodo omenjeni dodatni protokoli in sporazumi o varovanju postali merilo sistema preverjanja IAEA in v smeri vsesplošnega spoštovanja dodatnih protokolov,

— spodbujati močno politično in finančno podporo delu IAEA.

Člen 6

Konvencija o kemičnem orožju je enkraten inštrument v prid razorožitve in neširjenja jedrskega orožja, katerega celovitost in temeljito izvajanje morata biti zagotovljena v celoti. Bistveno za učinkovito uporabo omenjene Konvencije je njeno učinkovito izvajanje na nacionalni ravni. Za krepitev te konvencije EU namerava:

— spodbujati tiste države, ki še niso pristopile k ali ratificirale omenjene Konvencije, da to storijo brez odlašanja,

— spodbujati vse države pogodbenice Konvencije, da brez odlašanja uzakonijo potrebne izvedbene ukrepe na nacionalni ravni, vključno s kazensko zakonodajo. Taki ukrepi morajo odsevati celovit značaj določb omenjene konvencije,

— pozivati zadevne države, da zagotovijo spoštovanje svojih obveznosti za uničenje kemičnega orožja in za uničenje ali za preoblikovanje zmogljivosti za proizvodnjo kemičnega orožja v časovnih okvirih, ki jih predvideva omenjena konvencija,

— delovati v smeri, da bi prepoved kemičnega orožja postala vsesplošno zavezujoče pravilo v okviru mednarodnega prava.

Člen 7

Konvencija o prepovedi biološkega in toksičnega orožja (BTWC) je glavni mejnik v prizadevanjih za preprečevanje uporabe bioloških agensov ali toksinov v vlogi orožja. EU neprekinjeno podpira načelo preverjanja BTWC.

Za krepitev te konvencije EU namerava:

— vložiti posebna prizadevanja, da bi države, ki h konvenciji še niso pristopile ali je ratificirale, prepričala, da to storijo brez odlašanja,

— delati v smeri iskanja učinkovitih mehanizmov za krepitev in preverjanje spoštovanja določb BTWC,

— delovati za zagotovitev konkretnih rezultatov na letnih sestankih, ki bodo z namenom priprav za Šesto revizijsko konferenco 2006 potekali med letoma 2003 in 2005,

— dati poudarek, kjer je potrebno, krepitvi nacionalnih izvedbenih ukrepov, vključno s kazensko zakonodajo in izvajati nadzor nad patogenimi mikroorganizmi in toksini v okviru BTWC,

— delovati tako, da bodo določbe o prepovedi biološkega in toksičnega orožja v vsesplošnem merilu postale zavezujoča pravila v okviru mednarodnega prava.

Člen 8

Haški kodeks ravnanja proti širjenju balističnih izstrelkov je pomembno sredstvo v boju proti naraščajočemu širjenju balističnih izstrelkov, ki imajo moč nositi orožja za množično uničevanje. Kodeks vzpostavlja temeljna načela na področjih, kjer jih prej ni bilo in predstavlja bistveni korak k možni sklenitvi dogovora za preprečevanje širjenja balističnih izstrelkov na multilateralni ravni. EU (se) bo:

— k podpisu prepričala čim večje število držav, še posebno tistih, ki imajo na voljo zmogljivosti z balističnimi izstrelki,

— skupaj z drugimi državami podpisnicami delovala za nadaljnji razvoj in izvajanje omenjenega kodeksa, zlasti v zvezi z ukrepi za ustvarjanje zaupanja, ki jih predvideva kodeks,

— kjer je mogoče in primerno, zavzemala za tesnejše povezovanje kodeksa in sistema Združenih narodov.

Člen 9

EU se bo zavzemala za čim hitrejši začetek veljavnosti Pogodbe o celoviti prepovedi izvajanja jedrskih poskusov v skladu s pogoji, določenimi v Sklepu Sveta 2003/567/SZVP z dne 21. julija 2003 o izvajanju Skupnega stališča 1999/533/SZVP v zvezi s prispevkom Evropske unije k zavzemanju za čim hitrejši začetek veljavnosti Pogodbe o celoviti prepovedi izvajanja jedrskih poskusov (CTBT) [1].

Člen 10

To skupno stališče začne veljati z dnem sprejetja.

Člen 11

To skupno stališče se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 17. novembra 2003

Za Svet

Predsednik

F. FRATTINI

[1] UL L 192, 31.7.2003, str. 53.